Srdžba

Još jedna od zabranjenih stvari kojih se polaznik duhovnoga puta treba kloniti je srdžba, koja je i sama jedan od uzroka koji potiču čovjeka na ogovaranje.

Kada se čovjek naljuti na nekoga, on, da bi ugasio plamen svoje mržnje i da bi umirio svoju srdžbu, stane ogovarati, misleći da će mu se srce uspokojiti ako okalja ugled i čast svome protivniku, istovremeno se ne osvrćući na činjenicu kako je srdžba u takvim primjerima štetna i opasna u toj mjeri da je u stanju upropastiti čovjeka i na Ovom i na Onom svijetu. A sada ćemo navesti nekoliko predaja koje govore o pogubnim posljedicama srdžbe.

Zle posljedice srdžbe

Zapovjednik pravovjernih, mir neka je s njim, kaže:

"Srdžba razara onoga ko je nosi i otkriva slabosti njegove."[1]

Poslanik Božiji, s.a.v.a., je rekao:

"Srdžba kvari vjerovanje kao što sirće kvari med."[2]

Imam Bakir, mir neka je s njim, kaže:

"Uistinu je srdžba žeravica šejtanova što u srcu čovjekovom plane, pa zaista kada se neko od

vas rasrdi, oči mu pocrvene, a žile vratne mu nabreknu, te šejtan u njega uđe. Pa kad god se neko od vas uplaši da ćega to spopasti, neka na zemlju prione, jer uistinu će tada šejtanska [*pogan iz njeg iščeznuti."*[3

Ključ svakog zla

Imam Riza, mir neka je s njim, rekao je:
[*"Srdžba je ključ zla svakog."*[4

!Ne srdi se

Budući da je srdžba ključ svakog zlog i nevaljalog djela, onaj ko se uspije savladati i ne rasrditi se, sačuvat će se svih smutnji i svake štete, primjereno predaji u kojoj se kaže:
"Neki čovjek se obrati Poslaniku Božijem, s.a.v.a. riječima: 'Poduči me nečemu!' On mu reče: 'Idi i ne srdi se!' 'Zaista mi je to dovoljno', reče čovjek i vrati se svome plemenu, kad tamo oni krenuli u borbu. Postrojili se svi u redove i uzeli oružje, pa kad on to vidje, uze oružje te krenu s njima. U tom se sjeti riječi Poslanika Božijeg, s.a.v.a.: 'Ne srdi se!', te baci oružje. Zatim ode do plemena koje je bilo neprijatelj plemenu njegovom, te im reče: 'O ljudi, za šta god pravo svoje tražili, bilo za ranjavanje, ubistvo ili udarac koji nije ostavio traga, ja ću vam ga iz imetka svoga isplatiti.' Oni mu na to uzvratiše: 'Zadržite to što smo vam tražili, zaista mi smo za to spremniji od vas!' Potom se izmiriše, i srdžbe nestade."[5]
Uglavnom, kada se na nekoga naljuti, čovjek ne treba zbog potištenosti svoga srca ogovarati niti klevetati suprotnu stranu, budući da će onaj ko ne bude vjernik počiniti i mnoge druge grijehe kada se rasrdi. Imam Bakir, mir neka je s njim, u jednoj predaji kaže:
"Ima li išta gore od srdžbe? Uistinu će čovjek kada se rasrdi ubiti nedužnoga i obijediti žene [*krjeposne."*[6

Potisnuti srdžbu najbolji je lijek

Kao što smo već o pogodnim posljedicama srdžbe kazali, nesavladavanje srdžbe često dovodi činjenja drugih zlodjela i grijeha, koje se poslije neće moći ispraviti. Kada se vatra srdžbe rasplamsa, da bi umirio svoj bijes i razvezao sa svoga srca čvor koji ga steže, srditi čovjek neće prezati ni od čega i bit će u stanju posegnuti za sljedećim sredstvima: psovanjem, ogovaranjem, objeđivanjem, laganjem, izmišljanjem, vrijeđanjem, ponižavanjem, udaranjem, ranjavanjem, i tome sličnim. Posve je očito da onaj ko ovim sredstvima bude umirivao svoju srdžbu, u svome biću će potpaliti džehennemsku vatru, u kojoj će gorjeti i u kojoj će uništen biti. Čovjek tada misli kako je naljutio svoga suparnika i da tek tada može biti na miru, ali Zapovjednik pravovjernih, mir neka je s njim, kaže:
“Srdžba je vatra rasplamsana – ko je priguši, ugasit će je, a ko je raspiri, bit će prvi koji će u njoj izgorjeti.”[7]
:Dželaludin Rumi pjeva

Pošto od srdžbe vatru u srcima potpali ti
Uzrok vatre džehennemske postao si ti
Pošto tvoja vatra ovdje je ljude pekla
Ono što izrodi zapaljivost ljudi bi
Tvoja vatra hoće spalit druge
Vatra što se iz nje rodi udarit će na ljude
One riječi tvoje k'o zmije i škorpije
!Postadoše zmija i škorpija i ščepat će te

(Mesnevija, III, str. 292)

Stoga, čovjek se u srdžbi i bijesu treba savladati, ne smije govoriti neistinu, niti dovoditi u opasnost ličnost i čast drugih, niti narušavati njihov ugled i položaj u društvu. Mada je to veoma teško, ipak, onaj ko je odlučan, može se savladati i obuzdati svoju srdžbu, a put kojim to može postići je put vjerovanja i bogobojaznosti. Jer onaj ko vjeruje u Boga i Sudnji dan i čije .srce je obasjano svjetlom vjerovanja, bit će u stanju upravo tim svjetlom ugasiti vatru srdžbe

Tvoja srdžba je srdžba vatre paklene
Ugasi sad ovaj svoj pakao jer on je klopka
Ugušit se ova vatra može samo svjetlom tim
“Tvoje Svjetlo oko nas je i mi smo zahvalni!”
Ako si bez svjetla domogni se blagosti
Jer vatra ti još je živa u pepelu tinja
To je sada samo izvještačenost, maska
Vatru ne gasi, osim svjetlom vjere
Sve dok svjetlo vjere ne vidiš, bezbrižan ne budi
.Jer skrivana vatra jednog dana će se pokazati

(.Mesnevija, III, str. 553 i 554)

Božiji poslanik, s.a.v.a., rekao je:
“Onome ko bijes priguši a u mogućnosti je ispoljiti ga, Bog će srce ispuniti osjećanjem bezbjednosti i spokoja na Danu sudnjem.”[8]
A rekao je i sljedeće:
“Nijedan gutljaj koji čovjek ispije nije kod Boga vrjedniji od gutljaja srdžbe koji u ime Boga proguta.”[9]
Dakle, jedan od uzroka ogovaranja je i srdžba; stoga, onaj ko se na nekoga rasrdi, ne smije ogovarati tu osobu želeći joj se tako osvetiti, jer to samo po sebi predstavlja novi grijeh.
Zapovjednik pravovjernih, mir neka je s njim, kaže:
“Neka te bijes nipošto ne nagna da grijeh počiniš, pa da srdžbu svoju izliječiš, a vjeru svoju bolešću zaraziš.”[10]
A konačno odredište onih koje srdžba njihova na činjenje grijeha bude nagnala bit će Džehennem, kao što u jednoj predaji od Poslanika, s.a.v.a. stoji:
“Uistinu, u Džehennemu postoje vrata kroz koja će ulaziti samo oni koju budu srdžbu svoju zadovoljavali neposluhom prema Bogu Uzvišenom.”[11]
Prema tome, kad god se rasrdimo trebamo se sjetiti Boga Uzvišenog i Svemoćnog, te otjeloviti pred sobom ljudsku ličnost i plemenitost, kako svoju vlastitu, tako i onu našeg brata po vjeri, a onda se, bez imalo oklijevanja, udaljiti sa mjesta gdje nas je srdžba obuzela i brže-bolje promijeniti svoje stanje: ukoliko stojimo, trebamo sjesti na tlo; ukoliko sjedimo, trebamo ustati i otići nekoliko koraka dalje tražeći od Boga oprost, te sjećajući Ga se i govoreći: La havle ve la

kuvvete illa billah – umiriti svoje srce. Potom još malo promisliti i od Boga Uzvišenog pomoć zatražiti, te potražiti utočište u namazu i strpljenju, jer Bog kaže:

اسْتَعِينُواْ بِالصَّبْرِ وَالصَّلاَةِ

Tražite pomoći u strpljenju i namazu... (El-Bekare, 153)...

---

[1] Fehrest-e mouzui-je Gurer, str. 292.

[2] Džami'u-s-se'adat, Bejrut, sv. 1, str. 288; Usul-e Kafi, sv. 2, str. 304.

[3] Džami'u-s-se'adat, Bejrut, sv. 1, str. 288; Biharu-l-envar, Bejrut, sv. 7, str. 267; Usul-e Kafi, sv. 2, str. 304.

[4] Miškatu-l-envar, str. 307; Biharu-l-envar, Bejrut, sv. 70, str. 274; Usul-e Kafi, sv. 2, str. 303.

[5] Usul-e Kafi, sv. 2, str. 304; Biharu-l-envar, Bejrut, sv. 70, str. 277.

[6] Džami'u-s-se'adat, Nedžef, sv. 1, str. 288; Usul-e Kafi, sv. 2, str. 303.

[7] Mustedreku-l-vesa'il, sv. 2, str. 326; Fehrest-e mouzu'i-je Gurer, str. 292.

[8] Usul-e Kafi, sv. 2, predaja 7, str. 110.

[9] Mudžazatu-n-nebevijje, str. 112.

[10] Šerh Nehdžu-l-belage, Ibn Ebi-l-Hadid, Egipat, sv. 20, str. 328.

.[11] Ihja' 'ulumi-d-din, Bejrut, sv. 3, str. 149